

- **ISIRMA, SOKMA, ZEHİRLEME VB. ŞEKİLLERDE ZARAR VEREN TEHLİKELİ HAYVANLAR İLE MÜCADELE**
- Veteriner hekimlerin halk sağlığına katkıları konusu ile ilgili WHO'nun 1975 yılında hazırladığı raporda ısırma, sokma, kusturma, zehirlenme ve diğer şekillerde tehlike yaratan hayvanların yarattığı sağlık sorunları ve bunlarla mücadelenin VHS'nin çok önemli görev alanlarından birisi olduğu ama bu konuya yeterince önem verilmediği belirtilmiştir.

- Hayvanlardan kaynaklanan sorunların genelde bir arada veya bir bütün olarak değerlendirilmesi gerekirse de kimi yararları nedeniyle normalde çiftlik ve ev hayvanlarından geçen kuduz, tüberküloz vb. sağlık sorunları ile vahşi hayvanların neden olduğu ısırma, sokma, kasma ve zehirlenme vb. sorunların birbirinden ayrı olarak irdelenmesi daha yararlı olabilir.
- Çünkü ayrı ele alınmaları durumunda öncelikle bu konuda daha fazla özgün araştırma yapma olanağı ve buna bağlı hizmetlerin daha etkin yürütülme ve sorunların daha kolay çözümlenmeleri sağlanır.
- Özet olarak VHS kuruluşları, tehlikeli hayvanlardan kaynaklanan ısırma, sokma, zehirlenme, yaralama vb. sorunlar karşısında ön müdahalelerin yanında gerekli tüm hekimlik hizmetlerini özenle yürütürler.

İŞYERİ HEKİMLİĞİ

- Genelde kurum ve kuruluşların, özellikle meslek kuruluşlarının kendi çalışanlarının sağlığı ve güvenliğini sağlamaları için işyeri hekimi istihdam etmeleri yasal zorunluluktur.
- Veteriner hekimlikler doğal olarak kırsal alanda yürüttükleri hizmetlerin yanı sıra zoonotik hastalıklar, evcil, laboratuvar, hayvanat bahçesi ve vahşi hayvanların neden oldukları sağlık sorunları ve/ veya iş kazaları ile de ilgilenmek zorundadır.
- Bu nedenle, özellikle çiftlik, mezbaha, süt fabrikaları vb. hayvan sanayisi ile ilgili iş yerlerinde çalışanlar bilindiği üzere belirtilen sorunlara veya tehlikelerle sıkça maruz kalırlar.

BIYOTERÖRİZM

- **Terörizm** yani “**disiplinlerarası bir savaş yöntemi**” soğuk savaş sonrasında terörist amaçla giderek daha yaygın kullanılmaya başlamıştır.
- Terörizmde bilindiği üzere amaca ulaşabilmek için nükleer nitelikli olanlar dahil kimyasal ve biyolojik her türlü kitlese imha silahları vahşice kullanılır.

VETERİNER HALK SAĞLIĞI KURULUŞLARININ ÖRGÜTLENME VE YÖNETİMİ

- Günümüzde sağlıkla ilgili kuruluşların, özellikle de halk sağlığının büyük bir parçası olarak VHS' nin örgütlenmesi ve yönetimi oldukça özen gerektiren bir konudur.
- Çünkü temelde VHS'nin amacı insan, hayvan ve çevre üçlünün sağlığını koruma kapsamındaki veteriner hekimlik ile ilgili hizmetleri işlevsel bir yapı içerisinde etkin bir şekilde yürütmek olduğundan devreye çok fazla konu yani bileşen girer.
- Öncelikle VHS açısından bu üçlünün sağlığını etkileyen zoonozlar, sağlıklı hayvan yetiştiriciliği, gıda hijyeni ve gıda güvenliği, çevre sağlığı, biyoteknoloji bilgisayar, istatistik, hukuk vb. konularda insan kaynağına sahip olunmalıdır.

SONUÇ

- 20.yüzyılın sonlarında ve 21.yüzyılın başlangıcında oluşan kuş ve domuz gripleri, CCHF, BSE ve SARS vb kimi epidemi ve pandemilerin yarattığı korku ve panik yeryüzü genelinde VHS'ye ve tek tıbbi olan gereksinimi büyük ölçüde artırmıştır.
- Açıkçası veteriner hekimliğin halk sağlığının korunmasında ne denli önemli olduğunu gözler önüne sermiştir.

